

אלו נאמרין פרק שביעי סוטה

(א) גבי' אף כלאו שס" (תיבא) תו"מ וי"ב רש"י ל"ג ליה וביבולקו פ' רח"ה נמי ליתיה: (ב) שם סמוך לירדן דכתיב והיה בעברכם כ"ל ותיבות דלי מעבר הירדן ואיך הלא נמחק וי"ב כך הוא בילקוט: (ג) רש"י ד"ה הלא המה וכו' במעבר הירדן מעבר הירדן ואיך הרבה: (ד) ד"ה שישבין וכו' (ה) אשור מעבד ומתאחז ומעורר וגו' ואשכ בשתי כ"ל ותיבת אנשים נמחק:

גליון הש"ס

גמ' רבי אלעזר אמר וכו'. עיין בבבא שור ריש ברכות: רש"י ד"ה ובסחוריהו למקומו. ומניט עור ששאוהו הכהנים כשהיה דוד בורח מפני אכשלוס דכתיב בשמואל ב' ט"ו וישב לדקוק ואכריח את ארון אלהים ירושלים וכו' כיון דנכלל בכלל החזות מקומו מקרי חד. ועיין רד"ק ביהושע ג' בפסוק והכהנים הלוים נשאום אחוה:

דב"ש וז"ה. תמיה לרבי: כיון דהטיל הכתוב "ככה" צין קריאה למעשה, [נימא] דלעכבו תריוהו! וכו' איכא למיתמה: אדרבה, הוה לן למימר אליבא דרבי יהודה: אפילו אי לא הוה כתיב אל"א "כה" - דקריאה מעכבא ולא מעשה. דהא שמעינן ליה צפ"ק דר"ה (דף ט:) דמקרא נדרש לפניו ולאחריו, דלמר: "ויבג" - אע"פ שלא שמו, אע"פ שלא תקעו. יכול אע"פ שלא שילחו - ת"ל "היא", דרבי רבי יהודה. ומפרש טעמא: מקרא נדרש לפניו ולא לאחריו, ולא לפני פניו. כלומר, עיכובא ד"היא" נדרש דוקא א"וקראתם דרו"ר" שלפניו, ולא א"ושבתם איש אל אחוזו" של אחריו, ולא אחקיעה שלפני פניו! וי"ל דה"פ: ורבי יהודה האי דמעשה מעכב - מ"כה" "ככה". דאי לא הוה כתיב אל"א "כה" ה"א דדרשינן ליה דוקא אקריאה שלפניו - להכי כתיב "ככה" יתיבא, למדרשה נמי אמעשה שלאחריו.

מול הגלגל סמוך לגלגל. משמע: מקום הרואה את הגלגל, כדלמר (חולין דף יט:): "ממול ערפו" - מול הרואה את העורף. ולהכי אמר רבי אלעזר: מול הגלגל - והלא לא ראו את הגלגל ירושלמי: מה מקיים ר"א הר גריזים והר עיבל - שתי גבושיות היו עשוי, וקראו זה הר גריזים וזה הר עיבל. על דעתיה דרבי יהודה - מאה ועשרים מיל הלכו באותו היום, על דעת ר"א - לא וזו ממקומם. וכו' צירושלמי: דר' ישמעאל אומר: כל ציאות שנאמרו בצורה לאחור י"ד שנים נאמרו, ו' שנים שכיבשו ושבע שנים שחילקו. ודכוותיה לא נאמר ברכות וקוללות אל"א לאחור י"ד שנים. הימז ר' חנינא קמיה ר' מנא: והכתיב "והיה בעברכם את הירדן תקימו את האצנים האלה!" אל"א: אצנים הקימו אותם מיד, ברכות וקוללות - לאחור י"ד שנים נאמרות. ובשהחזירוהו למקומו. ואי קשה: והא דדברי הימים (ב) כתיב "וישאו הלוים את הארון!" תריץ: דהאי אחד מכ"ד מקומות שנקראו הכהנים לויס. דהא כתיב תס: "ויעלו את הארון ואת אהל מועד" וגו', וכתיב: "העלו אותם הכהנים הלוים", ופירוש: הכהנים - הארון והלוים - אהל מועד וכליו. וכתיב: "ויצאו הכהנים את ארון ברית ה' אל מקומו", וכתיב במלכים: "וישאו הכהנים את הארון", וכתיב: "ויעלו את ארון ה' ואת אהל מועד" וגו', וכתיב: "ויעלו אותם הכהנים והלוים". אי נמי: הכהנים נטלוהו ממקומו אשר נטה לו דוד ומסרוהו ללוים, והלוים נשאו עד ההיכל, והכניסוהו הכהנים לדביר. הרי כל המקראות מקויימים, ועל זה אמר רבי יוסי "כשהחזירוהו למקומו".

ור' יהודה האי. גזירה שנה דענייה ואמריה מאי עביד ליה? עניה עניה גמור. גזירה שנה דענייה עניה למד מנדר, ג"ש ד"קול" "קול" - לא שמע, ואין האדם דן גו"ש אל"כ קבלה. כל מקום שצאמר בה בכה עניה ואמרה. דדבר הפלוגי צדיצור - אינו אל"א לשון קודש: ה"ג בה בה תורה אור התברכו. פלומר, לענין נשיאות פפוס איממרי, דילפי ל"ה רצנן לתמן (דף נח.) בגזירה שנה, וקמא ר' יהודה למימר: בגופה פתי. ה"ג: בכה דחליצה עניה ואמרה דלוים ולא גרסינן "מלוים". פלומר: לענין לויס אמר דילפי ל"ה רצנן ד"קול" "קול", וקמא ר' יהודה למימר דמעניה עניה ילפי מיצמה, דכתיב במלבי"ם ד"ה "קנה". הלא המה בעבר הירדן. פשטיו ישראל צמדצור נאמר להס סימני הר גריזים ועיבל ומקומם שהס בעבר השני של ירדן. ישראל היו למרח הירדן, דכתיב: בני גד ובני ראובן לקחו נתלמן "מעבר לירדן יריחו קדמה מזרקה" (יהושע ג'), ונאמר להס שהקדים האלה צמדצור הירדן (א) ואיך הציב להן מן הירדן לנד מערב, ולא סמוך לירדן. אחר דרדך כבוא השמש. ומהו "מבוא השמש" - זהו מזרקה שהשמש צאה משם. פלומר, רחוק ממזרחו של ירדן. ומנינו צמדצורית רצה: כל מקום שצאמר "אשרי" - מופלג. שישבים בהם בותיים. עכשיו הן יושבין בהן. שהושבין בהם סמריצ צמנהלה עשרת השבועים, דכתיב: "ויצא מלך אשור (ו) חננים מצבל ומפוסה ומעור וגו' וישבים צערי שמרון" (מלכים ב' ח'). והנה ערי שמרון גיבו, דפמינא צממיתין שצממרון: פנינא לא גרס, דכילף תדא ממיתתא היא צספרי. ספרי בותיים. שיש להס פורק שצממרון. ואין מאמינים בפורה צעצל פה. בעברכם. משמע: פו ציזס פקימו את האצנים פהר עיבל. אחרי דרדך. מופלג מן המערב ד"אשרי" לשון הפלגה, והאי "מבוא השמש" - מערב הוא, לשון "פי צא השמש" (בראשית כח), מקום שפמה שוקעת, מופלג מן מערב. והיינו לנד מזרקה, סמוך לירדן מיד. בארץ הפניני ארץ החיו היא. צמיתתא: אינה ארץ הפניני אל"א ארץ החיו, דהא שסס חיו היא, דכתיב (ס"ג): "ויצא יעקב אל"א וגו', וכתיב (ס"ד): "שסס בן שמור החיו גישא הארץ". היושב בערבה. אינו, אל"א הריס. מול הגלגל רחוקים מן הגלגל הס. והסימנים הללו לא עליהם נאמרו, ולמה נאמרו. ר"א בן יעקב אומר לא בא הכתוב כו'. וכי אלעזר נמי אדרבי אליעזר בן יעקב סמוך, וכוותיה מפרש לקרא. דרדך שהראה להם בראשונה. צמיתתא ממלכיס, צעמוד ענין לגחוסם דרדך - פה צא עכשיו ליישר דרכיהם ולהורקם דרדך. לפי שגלוי לפניו עשמיד הענין לפסוק צמיתתא משה ולא ילך עם יהושע, הורה להס: לאמר שיעצרו את הירדן לכבוש את הארץ ילכו דרדך צמיתתא, ודרדך ארץ הפניני שהיא ערבה, ואל יקפו סמוך לשפת הירדן דרדך ארץ החיו שהיא הריס וגבעות, אל"א יקפו לחוקה מיד מערב רחוק מן הירדן, ויקפו ויבשו. אחר שני דגלים. דכתיב צמדצור "גש"א גצי משעות דגלים. לפיכך. משמע: לפני פולקס. בכל יום היו הלויים נושאים. בני קהת, דכתיב: "ומצממרתם הארון והשלתן" וגו' (נמדבר ג'). ובשפיבבו את יריחו. דכתיב: "ויקרא יהושע בן נון אל הפהנים ויאמר אליהם שאו את ארון ברית ה' אל מקומו, ויבשהחזירוהו למקומו. צמיתתא גימי עלי מהו צית קדשי הקדשים על משכן ששעה משה - משם נוטל. שהמשכן נקבע בגילה, ויבשהחזירוהו פלפסיס לא היה לו מקום קבוע. שהרי מרב משכן גילה. ונשפחה צמיתתא צמיתתא ומשם הציאו דוד לסוף עשרים שנה לציית עובד אלוס, ומשם לעיר דוד, עד שצנה שלמה את צית המקדש, וצנה לו הדביר לפניו מן ההיכל ואמה ערקסין חונצת צמקוס הפורקת, והיא קריי מקומו המיוקד, דכתיב: "ויצאו הפהנים את ארון ברית ה' אל מקומו אל דביר הצית" וגו' (ס).

[חוספתא פ"ח]

[ס"א]

ס"א משור